

Truyện Đọc để Giải Trí (14)

Sài Gòn Nghĩa Tình.

Sau tháng 4/75, Sài Gòn khó khăn! người người khó khăn! Từ thương vàng đến hạ cám đều lao vào công cuộc mưu sinh đầy gian lao và khổ lụy! biết bao chàng trai phải tạm xếp bút nghiên theo nghiệp "mánh mun", trong đó có mình. Vào một buổi xế chiều, sau cuộc hành trình dài Đà Lạt - Sài Gòn, mình cùng thằng bạn đồng nghiệp, rủ nhau vào quán bia hơi cạnh bến xe lai rai. Lúc bước vào quán, nó hơi khựng lại, mắt chăm chú hướng về vị khách đang ngồi một mình, trên bàn là bình bia và đĩa đậu phộng rang, khuôn mặt trầm tư buồn bã. Nó khều mình:

- Thầy tao.

Hai đứa cùng bước đến bàn vị khách, thằng bạn cúi đầu:

- Dạ, thưa thầy.

Ông khách nhíu mày nhìn nó như lục lại ký ức.

- Em là ai? tôi không nhớ.

- Dạ, làm sao Thầy nhớ hết hàng ngàn học trò của mình, nhưng tại em không bao giờ quên Thầy Cô. Em là thằng học trò để tóc dài, lớp đệ ngũ của thầy, hay bị Thầy gọi lên văn phòng "giảng đạo"!

- À thầy nhớ rồi, trò T.. đây mà, "quậy" nhưng học được, giờ em còn đi học không? hay làm gì?

- Dạ, em đã nghỉ học, đi lơ xe. Thầy vẫn dạy trường cũ?

- Không, người ta không lưu dụng Thầy, có lẽ do Thầy đã từng tu nghiệp ở Mỹ về. Xa trường, xa lớp, xa học trò, Thầy buồn! nên thường la cà các quán nhậu, mượn bia rượu để gặm nhấm nỗi buồn của Thầy!

Hai đứa chúng tôi ngồi xuống bàn Thầy. Vừa cùng Thầy nhâm nhi, vừa tâm sự những nỗi buồn vui của trường lớp thuở xưa, lẫn cuộc sống hiện tại. Thoáng chốc mà phố đã lên đèn.

- Thôi Thầy về, để Cô trông, hẹn gặp lại các em vào dịp khác.

- Dạ khoan, Thầy chờ em chút xíu.

Nói xong, bạn mình bước ra xe, thu gom toàn bộ rau cải cắt giầu trong xe, được hai tọng khoảng 20kg, khệ nệ xách vào.

- Em gọi Thầy Cô chút ít rau cải dùng lấy thảo.

Hồi đó còn ngăn sông cấm chợ, rau cải từ Đà Lạt về Sài Gòn, phải qua nhiều trạm sạt hàng rất nhiều kê, nên có giá trị lắm.

Thầy nhìn học trò, vẻ mặt cảm động.

- Thầy cảm ơn em, trong đau buồn tưởng chừng như sắp gục ngã, may mắn còn gặp lại nghĩa tình của học trò cũ, đó là hạnh phúc giúp Thầy gượng dậy.

- Dạ, có chi đâu Thầy, chính em mới là người cảm ơn Thầy, đã ban cho em tri thức và đạo đức làm người.

Hai đứa tôi giúp Thầy mang hàng ra xe, một cột sau ba-ga, một máng vào ghi-đông xe, rồi đứng nhìn theo những bước chân đạp xe uể oải của Thầy, cho đến khi khuất ở ngã tư đường. Chúng tôi trở vào quán, nhưng sao lạ, trên đôi mắt bạn tôi, nước đã lưng tròng.

- Tao thương Thầy quá.

- Cái thằng kỳ, thanh niên gì yếu xiu, vui đó rồi khóc đó.

Ủa! mà sao mắt mình cũng cay cay!

Sau lần ấy, chúng tôi không còn gặp lại Thầy nữa.

Sài Gòn hơi, nghĩa tình xin níu giữ

Mặc tang thương biến đổi khôn lường.

TB: bài viết thay lời kính viếng Thầy Nguyễn Văn Cổ, Giáo sư Anh văn, Tổng Giám Thị trường trung học Nguyễn Trãi Sài Gòn 4.

Chớp Bể Mưa Nguồn.

Hôm đó, tôi đi học về trễ hơn mọi bữa, trời đã nhập nhoạng tối. Ba đứng đợi ở cửa, la:

- Đi đâu giờ này mới về?
- Tôi lí nhí đáp:
- Dạ, con đi học thêm!
- Không học thêm học thiếc gì hết! Bỏ cửa bỏ nhà, không dọn dẹp nấu nướng; heo cá gà vịt không ai cho ăn

vừa nói, Ba vừa rút cây roi giắt trên vách, quát liên tiếp vào mình tôi.

- Kể từ ngày mai, không được đi học gì hết! Học nè, học nè, học nè!

mỗi từ học là một roi. Tôi đau quắn người, đưa tay ra đỡ. Cây roi gãy làm đôi. Ba quăng cây roi gãy xuống, phẳng phẳng bước vào nhà, đến kệ sách của tôi, chụp lấy đồng sách vở, vừa quăng vừa xé! Tôi đứng trân mắt nhìn, đau điếng nhưng không dám phản ứng.

Mẹ từ trong bếp chạy ra, kéo tôi vào nhà sau, nói:

- Muốn ăn đòn nữa hay sao mà còn đứng đó. Vô nấu cháo heo đi!

Nhà sau là một cảnh nháo nhác. Bầy heo đói, kêu eng éc. Lũ gà lên chuồng lục tục, quang quác. Âm thanh inh ỏi. Mẹ tôi vừa nấu cơm, vừa la hai đứa em trai tôi, bảo tụi nó xắt rau, xắt chuối. Khói bay mù mịt gian nhà tranh chật chội, cay xè cả mắt. Bữa cơm tối rất trễ, tôi nuốt cơm, nuốt luôn cả những giọt nước mắt.

Năm đó tôi đang cuối cấp ba. Nhà tôi nghèo xơ xác. Ba tôi làm ruộng chỉ có dăm ba công, Mẹ thì đi may ở chợ, sáng dọn đồ ra, tối dọn về. Anh Hai tôi trước đó buổi đi học, buổi phụ mẹ. Thấy mẹ cực quá, anh quyết định nghỉ học. Mẹ không cho, nói:

- Nếu con không học thì ra chợ xin thức ăn dư ở mấy quán cơm về nuôi heo!

Anh tôi làm thiệt. Thấy cảnh đứa con trai ngày ngày hai tay xách hai xô ra chợ xin thức ăn dư, mẹ chịu không nổi, cho anh theo học may. Đến lúc anh Ba tôi vào đại học, Ba mất đi một người phụ việc, lại phải hàng tháng gửi tiền cho anh, nhà lâm vào cảnh túng quẫn.

Cha mẹ cắn răng chịu đựng thêm vài năm, đến khi tôi vào lớp 12, Ba nói:

- Con Quyên là con gái, không cần phải học nhiều, hết mười hai ở nhà phụ mẹ vài năm rồi lấy chồng là vừa.

Nghe vậy, tôi ứa nước mắt, nhưng biết cảnh nhà cơ cực, không dám hó hé, dằn lòng học đến đâu hay đến đó, biết đâu Ba mẹ đổi ý cho tôi vào đại học.

Năm cuối cấp, bài vở rất nhiều. Tôi vừa học ở trường, vừa học thêm miễn phí ở nhà thầy chủ nhiệm. Nhờ vậy mà tôi học cũng khá. Nhưng kẹt nôi, tôi vừa học vừa phải canh giờ về. Ở nhà bao nhiêu việc chờ tôi, nào nấu cơm tối, dọn dẹp nhà cửa, nào giặt giũ áo quần, cho heo ăn - lũ heo chính là tiền học của mấy anh em tôi, nhất là anh Ba; nhờ bán mấy lứa heo con, mẹ mới có tiền gửi cho anh trọ học! Ba tôi biết chuyện tôi nuôi mộng đại học, nhưng do việc nhà cũng ớn nên không nói gì. Ngặt nôi, hai đứa em tôi lười chảnh thầy, chẳng giúp tôi được gì. Đó cũng chính là lý do gián tiếp khiến cho tôi bị cha xé tập vở, bắt phải nghỉ học gấp.

Sáng hôm sau, lo lắng cơm nước xong, phần cho Ba bới đi làm, phần để mẹ bới đi chợ, tôi rón rén ôm cặp ra khỏi nhà. Ba nhìn theo, lặng lẽ. Đến lớp, mắt tôi vẫn còn sưng húp, tụi bạn xúm nhau hỏi, nhưng tôi không trả lời. Xui xẻo làm sao, đúng hôm đó thầy chủ nhiệm gọi tôi lên trả bài. Tôi hoảng hốt, ngơ ngẩn bước lên bục giảng. Thầy cầm lấy quyển tập của tôi, ngạc nhiên hỏi:

- Tập em sao vậy? Không phải em xé đó chứ?

Tôi đứng im vô hồn, thầy hỏi gì cũng không đáp. "Này!", thầy khế nắm lấy cổ tay tôi lắc lắc, đứng ngay chỗ bị Ba đánh. Tôi đau quá, la "oái" lên. Thầy nhìn thấy cổ tay tôi sưng vù, bầm tím, như hiểu ra điều gì, dịu giọng nói:

- Em xuống phòng y tế đi, nhờ cô Vy bóp dầu cho. Thầy cho em nợ, lần sau trả bài!

Kể từ hôm đó, thầy chủ nhiệm quan tâm đến tôi nhiều hơn. Thành thạo, thầy gửi cho tôi một vài quyển sách tự học với lời nhắn nhủ:

- Hãy cố lên, rồi mọi thứ sẽ tốt đẹp nha em, Không có gì là mãi mãi...

Lời nhắn nhủ của thầy theo tôi mãi đến những tháng năm sau này...

Rồi tôi cũng tốt nghiệp, loại giỏi! Tôi tiếp tục nộp đơn dự tuyển sinh đại học. May thay, dù chỉ dự thi một trường duy nhất là Đại học Sư phạm, tôi cũng đậu. Trước mặt tôi là một con đường! Dưới chân tôi là một con đường! Tôi sẽ phải bước tiếp! Hôm tôi trình giấy báo nhập học, mẹ lặng lẽ cười. Ba tôi trầm ngâm không nói. Thêm một người nữa vào đại học. Một niềm vui, một nỗi lo. Phía trước, phía trước. Phía trước chắc chắn là những tháng ngày gian khổ cho Ba mẹ, và dĩ nhiên, cả cho tôi nữa. Tôi nhớ lúc trong phòng thi, khi đã hoàn thành bài thi cuối cùng mà vẫn còn chút ít thời gian, thay vì coi lại bài, tôi đã gục đầu trên trang giấy của mình và khóc. Giám thị có lẽ nghĩ tôi làm bài không được, nhìn tôi ái ngại. Nhưng tôi thì lại khác, không hiểu sao tôi nghĩ là mình sẽ đậu, đậu trong lo lắng.

Tôi khóc vì tấm lưng Ba phơi nắng giữa đồng. Tôi khóc vì những đường kim miệt mài của mẹ. Khóc cho hai đứa em tôi. Và tôi khóc cho tôi. Không có gì là mãi mãi... Tôi nhớ câu nói của thầy chủ nhiệm và tự nhủ: vì những người thân yêu, mình sẽ thay đổi được mọi thứ! Nhất định! Khuya hôm đó, mẹ dậy sớm nấu cơm. Hai đứa em tôi vẫn còn say ngủ. Ba ngồi uống trà, nghe radio, kênh nhà nông. Tôi một mình xếp hành lý. Ăn sáng xong, tôi cúi chào Ba mẹ lên Sài Gòn nhập học. Ba tôi chỉ gật đầu, còn mẹ chỉ dặn:

- Con đi đường cẩn thận. Phải biết tự chăm sóc cho mình, Ba mẹ ở xa không lo được cho con.

Lần đầu tiên tôi xa nhà, xa những hàng trăm cây số. Trong túi tôi cũng chỉ vốn vụn vài trăm ngàn. Ra đến cổng, tôi ngoái lại nhìn căn nhà thân yêu của mình, nơi tôi đã sống, đã thương yêu, đã buồn khóc những 18 năm trời! Bất chợt, tôi bắt gặp ánh mắt của Ba nhìn theo. Thấy tôi quay lại, Ba vội lảng đi chỗ khác. Dù xa, nhưng không hiểu sao tôi vẫn nhận ra những giọt nước mắt - giọt nước mắt đã chảy xuống đôi gò má sạm nắng của Ba. Ba đã khóc vì tôi. Nghĩ đến đó, mắt tôi chợt cay xè!

Bến xe hôm đó thật đông. Tôi lên xe, lặng lẽ nhìn ra cửa. Đây là quê hương tôi, lát nữa tôi phải xa. Dù là đi học, nhưng không hiểu sao tôi vẫn có cái cảm giác biệt lập. Xe khởi động. Tiếng rùm rùm làm tôi rùng mình. Tôi thò đầu ra khỏi xe, nhìn về hướng nhà. Bỗng, trên con đường đất đỏ, tôi thấy dáng ai đang tất tả chạy lại - dáng ai như thể dáng mẹ! Đúng là mẹ rồi! Mẹ đi đâu vậy? Không phải giờ này mẹ phải ra chợ rồi sao? Đến trước cửa xe, mẹ hốt hơ hốt hải gọi tài xế:

- Chờ tôi chút!

- Tôi vội lao ra khỏi xe.

- Có chuyện gì hả mẹ? - tôi lo lắng hỏi.

Không - mẹ vừa thở hổn hển vừa nói - Mẹ chỉ gửi cái này cho con!

Nói rồi, mẹ dúi vào tay tôi một bọc giấy nhỏ: "*Con cầm lấy đi!*". Tôi ngơ ngợ, vội mở ra, mẹ không kịp ngăn lại. Cái gì đây? Một đôi bông tai và chiếc nhẫn vàng! Ồ,... không! Chẳng phải đây là đôi bông tai và chiếc nhẫn cưới của mẹ sao. Mẹ đã giữ gìn cẩn thận nhiều năm, cho dù có túng quẫn thế nào cũng không đem ra bán. Đó là vật kỷ niệm thiêng liêng của ngoại tặng mà mẹ quý hơn máu thịt.

- Mẹ, con không lấy đâu! - tôi bật khóc nói.

- -hông, con cầm lấy đi cho mẹ yên tâm. Thân gái dạm trường, không có ai lo cho con cả!

- Còn Ba thì sao? Ba có biết chuyện này không? - tôi ngập ngừng hỏi.

Mẹ gật đầu:

- Ba con nói, vật kỷ niệm thì cũng là vật. Bây giờ mà không đưa cho con thì đợi đến chừng nào?

Thì ra, Ba tôi... Ba vẫn rất thương yêu tôi, thương yêu theo cái cách của Ba! Hai mẹ con chia tay nhau tại bến xe, ngập đầy nước mắt!

Xe chạy. Dáng mẹ xa dần. Tôi lại giờ những kỷ vật của mẹ ra xem. Nước mắt lại trào ra. Tôi tự hứa là sẽ không bao giờ bán những kỷ vật này đi. Tôi có đôi bàn tay; tôi có khối óc; tôi có những kiến thức quý giá mà mình đã tích lũy được từ nhà trường, gia đình và xã hội. Nhất định tôi sẽ tự đứng trên đôi chân của mình. Nhất định! Nhiều năm sau, tôi cũng không làm sao quên được cái ngày hôm ấy - cái ngày mà Ba nhìn theo tôi, nước mắt Ba chảy xuống đôi gò má sạm đen vì nắng! Tôi thương Ba, thương theo cách của mình. Dù Ba có làm gì đi nữa thì tôi vẫn thương!

Ba Mẹ có thể là người không hoàn hảo, nhưng Ba Mẹ luôn yêu thương con theo cách hoàn hảo nhất

Đồng Xu Năm Xưa.

Hồi xưa còn bé, Thành và Mai cùng xóm, chúng thường rủ nhau ra con lạch gần nhà chơi cát. Có hôm, đang đắp tượng cát, con Mai bỗng hét lên inh ỏi, thằng Thành giật mình chạy đến. Trên cánh tay Mai, một con đĩa xanh lè bám vào, Thành vội quơ que cây gạt đi. Con Mai vốn nhút nhát và mít ướt, nó vẫn thút thít hoài mặc cho nhóc Thành, ra về người lớn dỗi dằn.

Chẳng biết làm sao, thằng Thành móc trong túi quần ra một đồng xu, mà nó vừa lượm được trên đường. Nó nói:

- Mày coi nè, đồng xu này có hai mặt "hình" và "chữ", nếu mặt "hình" thì mày nín khóc, còn "chữ" thì tao cùng khóc với mày cho vui.

Con Mai nhìn đồng xu rồi khế gật đầu. Thằng Thành dựng đứng đồng xu, búng cho xoay rồi lấy tay bụm lại. Mai tò mò, vội gỡ bàn tay Thành ra, "hình", nó nhoén miệng cười, không khóc nữa. Hai đứa tiếp tục vọc nước và chơi cát.

Tuổi thơ của cô cậu ấy, trôi qua trên những cánh đồng bát ngát và trên những con lạch yên ả. Rồi cả hai bước vào Tiểu học. Những lúc không có Thành bên cạnh, Mai thường bị các chú nhóc cùng trường chọc ghẹo và bắt nạt, cô bé khóc nhè suốt quãng đường, cậu bạn lại búng đồng xu, hai đứa cùng mỉm cười, sánh bước về nhà.

Thời gian trôi nhanh qua những bài hát đồng dao thuở học trò, hai đứa trẻ lên Trung học. Thành ham chơi nhưng được cái thông minh, học mau hiểu và nhớ lâu. Mai siêng năng, chăm học nhưng cứ gặp các con số là đầu óc loạn xạ! Sau mỗi lần trả bài kiểm tra, cô lại gục đầu xuống bàn khóc sụt sùi vì điểm kém, Thành lại rút đồng xu trong túi ra, vẫn qui trình cũ. Lại "hình"! cô bé không khóc nữa, ngoan ngoãn ngồi nghe bạn mình giảng giải thêm về những công thức toán học và các định luật vật lý mà mình không nắm rõ.

Năm tháng lại trôi theo những ngày bận rộn, những kỳ thi cuối cấp. Khoảng trời Đại học mở ra với hai người. Tuổi thanh xuân, với những tình cảm lứa đôi ngây thơ trong sáng, in dấu từng góc sân trường. Chàng trai và cô gái kết thành một đôi nam thanh nữ tú, trước sự ngưỡng mộ của bạn bè. Tình yêu chân thành và bình lặng, Mai vẫn mau nước mắt và Thành luôn giữ đồng xu thuở bé bên mình. Lúc bấy giờ, đất nước đang hồi chiến tranh khốc liệt khắp nơi!

*Đáp lời Tổ Quốc lâm nguy
Thanh niên xếp bút ra đi diệt thù.*

Thành tạm từ giả sách đèn, vào trường bộ binh Thủ Đức thụ huấn sáu tháng. Ra trường, anh tình nguyện vào binh chủng Biệt Động Quân.

Năm 1972, Bình Long-An Lộc bị địch bao vây, đơn vị Thành được lệnh phối hợp cùng các đơn vị bạn tăng cường cứu viện. Trong một trận giáp chiến đẫm máu để giành lại từng tấc đất cho Quê Hương, Thành bị thương nặng, được tức tốc chuyển về Tổng y viện Cộng Hòa. Nhận được tin, Mai vội vã đi thăm, nhưng không kịp nữa!

*Ngày mai đi nhận xác chàng...
Anh thêm lon nữa hai hàng nến chong
Mùi hương cứ tưởng hơi chàng
Ôm mộ cư tưởng ôm vòng người yêu!*

Ba mẹ Thành gửi cho Mai chiếc hộp nhỏ, nói là món quà của Thành muốn dành tặng cô. Mai run rẩy mở chiếc hộp, bên trong là tờ giấy nhỏ với dòng chữ "đừng khóc nữa, người anh yêu suốt đời" và đồng xu sáng bóng, đồng xu quen thuộc theo hai người từ thời thơ ấu. Cô cầm đồng xu lên, lần đầu tiên nhìn kỹ nó, hai mặt đều "hình", nước mắt Mai chợt trào ra!

Đám tang Thành, mọi người đến dự trong bao đau buồn nuối tiếc, Mai tiễn anh không một giọt nước mắt. Mọi người nghĩ cô thật cứng rắn. Nhưng họ có biết đâu,

- Mai không khóc, vì chẳng còn ai dỗ dành!

- Và Mai không khóc, vì đã cạn khô nước mắt, khi "ĐỒNG XU NĂM XƯA" còn đây, mà người xưa đã đi vào nơi xa vắng!